EIROPAS
KOMISIJA

Strasbūrā, 12.12.2017.
SWD(2017) 474 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

PRIEKŠLIKUMS EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI,

ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbspējai (robežas un vīzas) un groza Padomes Lēmumu 2004/512/EK, Regulu (EK) Nr. 767/2008, Padomes Lēmumu 2008/633/IT, Regulu (ES) 2016/399 un Regulu (ES) 2017/2226

un

PRIEKŠLIKUMS EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI,

ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbspējai (policijas un tiesu iestāžu sadarbība, patvērums un migrācija)

{COM(2017) 793 final} - {SWD(2017) 473 final}

Kopsavilkums

Ietekmes novērtējums par priekšlikumu regulai, ar ko izveido ES informācijas sistēmu sadarbspēju drošības, robežu un migrācijas pārvaldībai

A. Rīcības nepieciešamība

Kāpēc? Kāda problēma tiek risināta? Ne vairāk kā 11 rindas

Sadarbspējas trūkums starp ES informācijas sistēmām apgrūtina pilnvaroto lietotāju (robežsargu, tiesībaizsardzības un imigrācijas iestāžu amatpersonu, vīzu jautājumus izskatošo amatpersonu vai tiesu iestāžu) darbu. Sadrumstalotā drošības, robežu un migrācijas pārvaldībai paredzēto datu pārvaldības arhitektūra, kurā informācija tiek glabāta atsevišķās, nesavienotās sistēmās, var arī radīt neredzamās zonas, tādējādi ietekmējot ES iekšējo drošību. Personu kontroles uz ārējām robežām nav tik efektīvas, cik tām vajadzētu būt, lai varētu efektīvi pārvaldīt migrāciju un sekmēt iekšējo drošību. To apliecina joprojām notiekošie neatbilstīgas robežšķērsošanas gadījumi ieceļošanai Eiropas Savienībā, kā arī jauni draudi iekšējai drošībai, ko demonstrējuši vairāki teroristu uzbrukumi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tika apzinātas šādas konkrētās problēmas:

- pilnvarotajiem lietotājiem nav ātras, netraucētas un sistemātiskas piekļuves vajadzīgajai informācijai;
- pilnvarotajiem lietotājiem nav iespēju atklāt vairākas identitātes un identitātes viltošanu;
- ierobežota piekļuve informācijas sistēmām ar nolūku veikt dalībvalsts teritorijā identitātes pārbaudes un
- dažādas un sarežģītas procedūras tiesībaizsardzības iestāžu piekļuvei robežu pārvaldības sistēmām.

Tika analizēti četri šo problēmu cēloņi:

- neadekvāta informācijas sistēmu piekļuves struktūra;
- līdzsvara trūkums starp drošības mehānismiem tiesībaizsardzības iestāžu piekļuves nodrošināšanai un operatīvajām vajadzībām;
- robežu pārvaldības sistēmu nolūka šaura interpretācija un
- atkārtota un atsevišķa personas datu glabāšana dažādās sistēmās.

Ko paredzēts panākt ar šo iniciatīvu? Ne vairāk kā 8 rindas

Divi vispārējie mērķi ir šādi.

- Uzlabot Šengenas ārējo robežu pārvaldību, balstoties uz Eiropas programmu migrācijas jomā un turpmākajiem paziņojumiem, tostarp paziņojumu par Šengenas zonas saglabāšanu un stiprināšanu.
- Veicināt Eiropas Savienības iekšējo drošību, balstoties uz Eiropas Drošības programmu un Komisijas darbu virzībā uz efektīvu un patiesu drošības savienību.

Četri konkrētie mērķi ir šādi.

- Nodrošināt, ka galalietotājiem, it īpaši robežsargiem, tiesībaizsardzības un imigrācijas iestāžu amatpersonām un tiesu iestādēm, ir ātra, netraucēta, sistemātiska un kontrolēta piekļuve informācijai, kas tiem vajadzīga savu uzdevumu veikšanai, vienlaikus ievērojot spēkā esošās piekļuves tiesības, kuras noteiktas attiecīgajos ES juridiskajos instrumentos.
- Paredzēt risinājumu, ar kuru atklāj vairākas identitātes, kas saistītas ar vienu un to pašu biometrisko datu kopu, lai tādējādi sasniegtu divējādu mērķi, proti, atvieglotu *bona fide* ceļotāju identitātes pārbaudes un apkarotu identitātes viltošanu.
- Atvieglot trešo valstu valstspiederīgo identitātes pārbaudes, ko dalībvalsts teritorijā veic pilnvarotas amatpersonas.
- Gadījumos, kad tas vajadzīgs, lai novērstu, izmeklētu un atklātu smagus noziegumus un terorismu vai sauktu pie atbildības par tiem, – atvieglot un racionalizēt tiesībaizsardzības iestāžu piekļuvi tādām informācijas sistēmām ES līmenī, kuras nav tiesībaizsardzības iestāžu informācijas sistēmas.

Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība? Ne vairāk kā 7 rindas

ES līmenī jau ir ieviestas vai tiek ieviestas svarīgākās kopīgās datubāzes, ko pārvalda Eiropas Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (*eu-LISA*). Paredzēto darbību mēroga, seku un ietekmes dēļ pamatmērķus, t. i., lielāku sadarbspēju, efektīvi un sistemātiski var sasniegt vienīgi ES līmenī. Eirobarometra īpaša aptauja apliecina, ka sabiedrība plaši atbalsta ierosināto stratēģiju, kuras mērķis ir ES līmenī apmainīties ar informāciju, lai apkarotu noziedzību un terorismu.

B. Risinājumi

Kādi leģislatīvie un neleģislatīvie politikas risinājumi ir apsvērti? Vai kādam risinājumam

tiek dota priekšroka? Kāpēc? Ne vairāk kā 14 rindas

Risinājumi tika apsvērti, tieši reaģējot gan uz Padomes, gan Eiropas Parlamenta izteiktajiem aicinājumiem novērst strukturālos trūkumus, kas saistīti ar esošajām informācijas sistēmām, un pastiprināt informācijas apmaiņu. Lai efektīvi uzlabotu esošo un nākotnē ieviešamo sistēmu sadarbspēju, ir vajadzīgi atbilstoši tiesību akti. Risinājumi tika novērtēti, sākot ar pamatscenāriju (1. risinājums), kas attiecas uz esošajām sistēmām (*SIS*, *Eurodac*, VIS) un plānotajām vai ierosinātajām sistēmām (IIS, *ETIAS*, *ECRIS-TCN*). 2. risinājuma ietvaros tika novērtēti šādi iespējamie sadarbspējas komponenti, kurus Komisija atbalstīja *Septītajā progresa ziņojumā virzībā uz efektīvu un patiesu drošības savienību*:

- Eiropas meklēšanas portāls (*ESP*), kas ļautu vienlaikus veikt meklēšanu vairākās sistēmās, galvenokārt izmantojot biogrāfijas datus;
- kopējais biometrisko datu salīdzināšanas pakalpojums (kopējais *BMS*), kas ļautu meklēt biometriskos datus no vairākām centrālām sistēmām;
- kopējais identitātes repozitorijs (*CIR*), kurā tiktu apkopoti esošie (trešo valstu valstspiederīgo) biogrāfijas identitātes dati, kas parasti tiek glabāti dažādās centrālajās sistēmās.

3. risinājums balstījās uz 2. risinājumu, papildinot to ar vairāku identitāšu detektoru (*MID*), kas ļautu pārbaudīt vairākas identitātes, paredzot noteikumus par ES informācijas sistēmu izmantošanu, lai veiktu pārbaudes dalībvalstu teritorijā, un – ar trāpījumu karodziņu palīdzību – racionalizējot piekļuvi ES informācijas sistēmām tiesībaizsardzības nolūkos. 2. un 3. risinājuma apvienojums ļaus kopumā sasniegt visus mērķus.

Kuru risinājumu kurš atbalsta? Ne vairāk kā 7 rindas

Kā norādīts iepriekš, gan Padome, gan Eiropas Parlaments ir pauduši vispārēju atbalstu pasākumiem sadarbspējas un informācijas apmaiņas uzlabošanai. Sabiedriskajā apspriešanā saņemtajās atbildēs visumā tika atbalstīti šim sadarbspējas priekšlikumam pamatā esošie principi. Lielākā daļa respondentu piekrita tam, ka apspriešanas apzinātie jautājumi bija pareizi un ka tiesību aktu paketē par sadarbspēju izvirzītie mērķi ir pareizi. Paužot atbalstu iniciatīvai, respondenti vienlaikus konsekventi uzsvēra nepieciešamību pēc stingriem un skaidriem datu aizsardzības pasākumiem.

C. Vēlamā risinājuma ietekme

Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamais risinājums (ja tāds ir, pretējā gadījumā — galvenie risinājumi)? Ne vairāk kā 12 rindas

Vispārīgā līmenī sadarbspēja ir līdzeklis, kā uzlabot ES drošību, kas ir neaizstājama tūrisma attīstībai. Pasākuma būtiskā sociālā ietekme izpaudīsies kā pastiprināta robežu pārvaldība un lielāka iekšējā drošība, un tādējādi iedrošinās ES pilsoņus. Ļoti pozitīvai ietekmei vajadzētu būt uz policijas sadarbību un tiesībaizsardzības jomu, pateicoties konsekventākai identitātes pārvaldībai un racionalizētai piekļuvei robežkontroles un imigrācijas sistēmām. Turklāt sadarbspēja nozīmē tiešus izmaksu ietaupījumus, kuri saskaņā ar aplēsēm ir 77,5 miljoni euro gadā, kas gandrīz pilnībā attiektos uz dalībvalstu pārvaldes iestādēm. Šo ietaupījumu pamatā galvenokārt ir mazākas izmaksas par periodisko apmācību un ietaupījumi saistībā ar pasākumiem, kas citādi būtu vajadzīgi, lai atrisinātu vairāku identitāšu gadījumus un atklātu identitātes viltošanu.

Kādas ir vēlamā risinājuma izmaksas (ja tāds ir, pretējā gadījumā — galveno risinājumu izmaksas)? Ne vairāk kā 12 rindas

Tūlītējās ekonomiskās sekas aprobežosies ar nelielām izmaksām par jauno, uz esošajām sistēmām balstīto sistēmu izstrādi un darbību. Izmaksas radīsies ES budžetā un dalībvalstu iestādēm, kuras izmanto šīs sistēmas. Vienreizējās kopējās izmaksas tiek lēstas 169,8 miljonu euro apmērā. Tiek lēsts, ka izmaksas tiks gandrīz vienlīdzīgi sadalītas starp dalībvalstīm (50,3 %) un ES centrālajā līmenī (49,7 %). Kārtējo ikgadējo izmaksu gadījumā (28,5 miljoni euro) uz dalībvalstīm attiektos vairāk par 60 %.

Kā tas skars uzņēmumus, MVU un mikrouzņēmumus? Ne vairāk kā 8 rindas

Paredzams, ka ierosinātajiem pasākumiem nebūs tiešas ietekmes uz maziem un vidējiem uzņēmumiem. Ietekme uz lidostām, ostām un pārvadātājiem būs pozitīva, jo īpaši pateicoties paātrinātai robežkontrolei.

Vai sagaidāma būtiska ietekme uz valstu budžetiem un pārvaldes iestādēm? Ne vairāk kā 4 rindas

Tiek lēsts, ka dalībvalstis ietaupīs aptuveni 76 miljonus euro gadā, pateicoties mazākām apmācības un IT izmaksām, kā arī vairāku identitāšu identifikācijas rezultātā. Dalībvalstu vienreizējās izmaksas par izveidi tiek lēstas 85,5 miljonu euro apmērā.

Vai būs vēl kāda cita būtiska ietekme? Ne vairāk kā 6 rindas

Ņemot vērā skartos personas datus, sadarbspēja ietekmēs tiesības uz personas datu aizsardzību. Sadarbspēja tiks izstrādāta un īstenota, pilnībā ievērojot tādus tiesību aktus kā, piemēram, Vispārīgā datu aizsardzības regula, un principus „integrēta datu aizsardzība” un „datu aizsardzība pēc

noklusējuma", un ies roku rokā ar virkni aizsardzības pasākumu. Pasākumi ir samērīgi un nepārsniedz mērķa sasniegšanai nepieciešamo minimumu.
D. Turpmākie pasākumi
Kad politika tiks pārskatīta? Ne vairāk kā 4 rindas
eu-LISA reizi četros gados iesniegs ziņojumu par sadarbspējas komponentu tehnisko darbību. Vienu gadu vēlāk Komisija izstrādās vispārēju izvērtējumu par šo komponentu ietekmi, tostarp par ietekmi uz pamattiesībām.